

Робоча програма дисципліни «Економічний аналіз з використанням управлінських інформаційних систем і технологій»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 123 · КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ

БАКАЛАВР

150

Годин

Загальний обсяг дисципліни

5

Кредити ЄКТС

Відповідно до стандарту

5

Модулі

Змістовних блоки курсу

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Економічний аналіз

Спеціальність: 123 Комп'ютерна інженерія

Освітня програма: Фінанси, банківська справа та страхування в управлінських інформаційних системах і технологіях

Ступінь: Бакалавр

Обсяг: 150 годин / 5 кредитів ЄКТС

Модулів: 5 змістовних блоки

Підсумковий контроль: Іспит

Призначення дисципліни

Дисципліна «Економічний аналіз з використанням управлінських інформаційних систем і технологій» формує у студентів системне розуміння методології та інструментарію аналізу економічної діяльності суб'єктів господарювання із застосуванням сучасних інформаційних систем і технологій. Курс охоплює теоретичні основи економічного аналізу, методи аналізу фінансового стану, господарської діяльності, фінансових результатів та стратегічного розвитку підприємств фінансового сектору.

Дисципліна є базовою для підготовки бакалаврів за спеціальністю 123 «Комп'ютерна інженерія» з освітньою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування в управлінських інформаційних системах і технологіях» та забезпечує формування аналітичних і цифрових компетентностей майбутніх фахівців.

Загальні компетентності

Аналітичне мислення

Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання економічної інформації: виявлення суттєвих даних, порівняння альтернатив, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної позиції при аналізі фінансових показників.

Самоорганізація

Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки аналітичних звітів, розрахункових робіт і презентацій засобами ІТ.

Комунікація

Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати аналітичні висновки, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати аналітичні звіти та висновки з використанням інформаційних систем.

Командна робота

Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність працювати в команді під час групового аналізу кейсів, обговорення аналітичних ситуацій і спільного пошуку рішень в інформаційному середовищі.

Студент повинен вміти: аналізувати навчальну, статистичну та нормативну інформацію із застосуванням ІТ-інструментів; виділяти головне та узагальнювати результати аналізу; планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.

Фахові компетентності

Методологія аналізу

Розуміння сутності економічного аналізу, його предмету, методів і видів. Знання системи аналітичних показників, прийомів і методів обробки економічної інформації в умовах цифровізації фінансового сектору.

Аналіз фінансового стану

Здатність аналізувати фінансовий стан підприємств: ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість, ділову активність та рентабельність із використанням автоматизованих систем обробки даних.

Цифровий аналіз та ІС

Знання методів і засобів автоматизованого економічного аналізу: використання спеціалізованого програмного забезпечення, баз даних та інформаційних систем фінансового управління для обробки та інтерпретації аналітичних даних.

Студент повинен вміти: оцінювати фінансово-економічний стан підприємства за системою аналітичних показників; застосовувати методи факторного та порівняльного аналізу; використовувати інформаційні системи для обробки аналітичних даних; інтерпретувати результати аналізу та формулювати обґрунтовані висновки і рекомендації для прийняття управлінських рішень у фінансовій сфері.

Результати навчання

→ Пояснення аналітичних категорій

Пояснювати сутність категорій та методів економічного аналізу: аналітичний процес, факторний аналіз, порівняльний аналіз, фінансові коефіцієнти, тренд-аналіз, моделювання та прогнозування в ІС.

→ Застосування методів аналізу

Застосовувати методи економічного аналізу для оцінки фінансового стану, рентабельності та ефективності, визначати основні тенденції та робити обґрунтовані висновки щодо управлінських рішень.

→ Аналіз фінансово-господарської діяльності

Аналізувати основні показники фінансово-господарської діяльності підприємств фінансового сектору для виявлення сильних і слабких сторін їх функціонування.

→ Використання ІС в аналізі

Використовувати інформаційні системи, бази даних і спеціалізоване програмне забезпечення для автоматизованого економічного аналізу; інтерпретувати отримані результати для прийняття фінансових рішень.

Теоретичні основи економічного аналізу

Тема 1.1

Економічний аналіз як наукова дисципліна: предмет, метод, завдання та роль в управлінських інформаційних системах фінансового сектору.

Тема 1.2

Методологія економічного аналізу: система методів і прийомів, класифікація видів аналізу, організація аналітичного процесу на підприємстві.

Тема 1.3

Інформаційне забезпечення економічного аналізу: джерела аналітичної інформації, фінансова звітність як основа аналізу, автоматизовані аналітичні системи.

Тема 1.1 — Лекційний матеріал

Економічний аналіз як наукова дисципліна

Лекція 1 (2 год.): Поняття економічного аналізу: сутність, предмет та об'єкти. Економічний аналіз як функція управління. Зв'язок аналізу з обліком, плануванням, контролем та інформаційними системами. Місце економічного аналізу в системі управління фінансами підприємств фінансового сектору.

Роль ІС в аналізі: Автоматизація аналітичних процесів засобами ERP-систем, ВІ-інструментів і спеціалізованого фінансового ПЗ. Взаємозв'язок між комп'ютерною інженерією та фінансово-аналітичними системами.

Ключові питання лекції

- Поняття, предмет та об'єкти економічного аналізу
- Завдання та функції економічного аналізу в управлінні
- Класифікація видів економічного аналізу
- Зв'язок аналізу з суміжними дисциплінами
- Роль автоматизованих систем в економічному аналізі
- Аналіз як елемент управлінських інформаційних систем

❏ Нормативна база: НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», МСФЗ та їх застосування у фінансовому аналізі.

Тема 1.1 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Визначення предмету та об'єктів аналізу для конкретних підприємств фінансового сектору: банківська установа, страхова компанія, фінтех-підприємство.

Завдання 2. Кейс: класифікація видів економічного аналізу для управлінських задач ІТ-компанії у фінансовій сфері. Обґрунтування вибору методу аналізу.

Завдання 3. Тестування за ключовими термінами теми (10 питань).

Самостійна робота (7 год.)

- Опрацювання навч. посіб.: Єршова Н. Ю. «Економічний аналіз» (НТУ «ХПІ», 2023) — розділ 1 «Теоретичні основи економічного аналізу»
- Підготовка порівняльної характеристики ручного та автоматизованого аналізу фінансових даних
- Складання схеми «Місце економічного аналізу в управлінській інформаційній системі»
- Пошук прикладів застосування ВІ-систем (Power BI, Tableau) у фінансовому аналізі

Очікуваний результат: студент вміє характеризувати предмет та види економічного аналізу, пояснювати його роль в управлінських інформаційних системах.

Тема 1.2 – Лекційний матеріал

Методологія економічного аналізу

Лекція 2 (2 год.): Метод економічного аналізу: сутність, особливості. Традиційні методи: порівняння, групування, відносних та середніх величин, балансовий метод, графічний метод, зведень і групувань. Факторний аналіз: детермінований та стохастичний, методи ланцюгових підстановок, абсолютних і відносних різниць, індексний метод.

Сучасні методи: економіко-математичні методи, кореляційно-регресійний аналіз, кластерний аналіз, методи прогнозування та моделювання в інформаційних системах.

Ключові питання лекції

- Поняття методу та методики економічного аналізу
- Традиційні методи аналітичної обробки даних
- Факторний аналіз: методи та їх застосування
- Детермінований і стохастичний факторний аналіз
- Економіко-математичні методи в аналізі
- Комп'ютерна обробка аналітичних даних

Тема 1.2 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Застосування методу ланцюгових підстановок: факторний аналіз зміни доходу банківської установи під впливом чинників (обсяг, структура, ціна).

Завдання 2. Порівняльний аналіз показників фінансово-господарської діяльності двох підприємств за базовим і звітним роками. Визначення відносних і абсолютних відхилень.

Завдання 3. Міні-дискусія: «Переваги автоматизованого факторного аналізу порівняно з ручним розрахунком» — аргументація позиції.

Самостійна робота (7 год.)

- Опрацювання підручника: Рекова Н. Ю. та ін. «Економічний аналіз» (ДДМА, 2021) — теми «Метод і методика економічного аналізу»
- Підготовка аналітичної записки: «Застосування методів факторного аналізу в автоматизованих системах» (1–2 сторінки)
- Складання порівняльної таблиці традиційних і сучасних методів аналізу
- Практичне ознайомлення з функціями аналізу в Excel (зведені таблиці, формули)

Очікуваний результат: студент вміє застосовувати традиційні та факторні методи економічного аналізу, автоматизовувати розрахунки засобами Excel.

Тема 1.3 — Лекційний матеріал

Інформаційне забезпечення економічного аналізу

Лекція 3 (2 год.): Інформаційна база аналізу: класифікація джерел (облікові, позаоблікові, нормативно-правові). Фінансова звітність як головне джерело аналізу: Баланс (Форма 1), Звіт про фінансові результати (Форма 2), Звіт про рух грошових коштів (Форма 3), Звіт про власний капітал (Форма 4). Вимоги до аналітичної інформації: достовірність, своєчасність, повнота.

Автоматизовані аналітичні системи

1. ERP-системи (SAP, Oracle) — інтеграція даних
2. BI-платформи (Power BI, Tableau) — візуалізація
3. Спеціалізоване фінансове ПЗ (1C, BAS)
4. Бази даних (ЄДРПОУ, Держстат, НБУ)
5. МСФЗ-звітність у міжнародних системах
6. API-інтеграція фінансових даних
7. Хмарні аналітичні сервіси

Тема 1.3 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Робота з формами фінансової звітності реального підприємства (з відкритих джерел): ідентифікація основних статей, перевірка балансового рівняння.

Завдання 2. Оцінка якості аналітичної інформації: повнота, достовірність, релевантність для конкретних управлінських задач у фінансовій сфері.

Завдання 3. Практична робота: завантаження та первинна обробка фінансової звітності підприємства з відкритих реєстрів (ЄДРПОУ, smida.gov.ua).

Самостійна робота (7 год.)

- Опрацювання НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та конспектування ключових вимог
- Підготовка порівняльної таблиці джерел аналітичної інформації з оцінкою їх надійності
- Ознайомлення з базою фінансової звітності на smida.gov.ua та edr.gov.ua
- Опрацювання навч. посіб.: Єршова Н. Ю. «Економічний аналіз» (НТУ «ХПІ», 2023) — розділ «Інформаційне забезпечення»

Очікуваний результат: студент вміє ідентифікувати джерела аналітичної інформації, працювати з формами фінансової звітності та відкритими реєстрами даних.

Аналіз фінансового стану підприємства

Тема 2.1

Аналіз майна підприємства та джерел його формування: структура активів і пасивів балансу, горизонтальний і вертикальний аналіз балансу.

Тема 2.2

Аналіз ліквідності та платоспроможності: показники ліквідності, оцінка платоспроможності, аналіз руху грошових коштів.

Тема 2.3

Аналіз фінансової стійкості: абсолютні та відносні показники фінансової стійкості, тип фінансової стійкості, забезпеченість запасів джерелами фінансування.

Тема 2.4

Аналіз ділової активності та рентабельності: коефіцієнти оборотності, показники рентабельності, оцінка ефективності використання ресурсів.

Тема 2.1 — Лекційний матеріал

Аналіз майна підприємства та джерел його формування

Лекція 4–5 (4 год.): Баланс як основне джерело аналізу майна підприємства. Горизонтальний аналіз балансу: абсолютні та відносні зміни статей активів і пасивів. Вертикальний аналіз (структурний): визначення питомої ваги статей балансу. Аналіз структури активів: необоротні та оборотні активи, їх склад і динаміка.

Аналіз структури пасивів: власний капітал, довгострокові та поточні зобов'язання. Коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової залежності. Порівняльний аналітичний баланс: побудова та інтерпретація.

Ключові формули

- Коефіцієнт автономії = $\text{Власний капітал} / \text{Валюта балансу}$
- Коефіцієнт фін. залежності = $\text{Зобов'язання} / \text{Валюта балансу}$
- Питома вага статті = $\text{Стаття} / \text{Підсумок розділу} \times 100\%$
- Абсолютне відхилення = $\text{Звітний рік} - \text{Базовий рік}$
- Темп зростання = $\text{Звітний рік} / \text{Базовий рік} \times 100\%$

ІТ-інструменти

Побудова порівняльного аналітичного балансу засобами Excel, автоматизація горизонтального та вертикального аналізу через зведені таблиці та функції.

Тема 2.1 – Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Побудова порівняльного аналітичного балансу підприємства: групування статей, розрахунок абсолютних і відносних змін. Аналіз структурних зрушень.

Задача 2. Горизонтальний аналіз балансу за 2 роки: визначення тенденцій у динаміці активів і пасивів. Розрахунок коефіцієнтів автономії та фінансової залежності.

Задача 3. Автоматизація аналізу балансу в Excel: побудова зведеної таблиці та діаграм структури активів і пасивів.

Самостійна робота (8 год.)

- Опрацювання навч. посіб.: Дропа Я. Б. «Фінансовий аналіз» (ЛНУ ім. Івана Франка, 2023) — розділ «Аналіз майна та джерел фінансування»
- Виконання розрахункового завдання: аналіз балансу реального підприємства фінансового сектору з відкритої звітності (smida.gov.ua)
- Підготовка таблиці «Методи аналізу балансу: переваги та обмеження»
- Аналіз структури активів підприємств банківського сектору (дані НБУ: bank.gov.ua)

Очікуваний результат: студент вміє будувати порівняльний аналітичний баланс, проводити горизонтальний і вертикальний аналіз, автоматизувати розрахунки в Excel.

Тема 2.2 — Лекційний матеріал

Аналіз ліквідності та платоспроможності

Лекція 6 (2 год.): Ліквідність і платоспроможність: поняття, відмінності. Групування активів за ступенем ліквідності (A1–A4) та пасивів за строками погашення (П1–П4). Умови абсолютної ліквідності балансу. Показники ліквідності: коефіцієнт абсолютної ліквідності (КАЛ), коефіцієнт швидкої ліквідності (КШЛ), коефіцієнт поточної ліквідності (КПЛ).

Аналіз руху грошових коштів: прямий та непрямий методи. Оцінка достатності грошових потоків для забезпечення платоспроможності. Показники платоспроможності.

Ключові формули

- **КАЛ** = Грошові кошти / Поточні зобов'язання $\geq 0,2$
- **КШЛ** = (Грошові кошти + Дебіторська заборгованість) / Поточні зобов'язання $\geq 0,7-1,0$
- **КПЛ** = Оборотні активи / Поточні зобов'язання $\geq 1,5-2,0$
- **Чистий оборотний капітал** = Оборотні активи – Поточні зобов'язання

Нормативні значення коефіцієнтів ліквідності для підприємств різних галузей. Особливості аналізу ліквідності банків за нормативами НБУ.

Тема 2.2 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Групування активів і пасивів за ліквідністю та строками погашення. Перевірка умов абсолютної ліквідності балансу умовного підприємства.

Задача 2. Розрахунок коефіцієнтів абсолютної, швидкої та поточної ліквідності. Порівняння з нормативними значеннями та висновки.

Задача 3. Аналіз руху грошових коштів: розрахунок чистого грошового потоку від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Оцінка платоспроможності.

Самостійна робота (8 год.)

- Опрацювання навч. посіб.: Дропа Я. Б. «Фінансовий аналіз» (ЛНУ ім. Івана Франка, 2023) — розділ «Аналіз ліквідності та платоспроможності»
- Виконання аналітичного завдання: оцінка платоспроможності підприємства фінансового сектору за 2 роки (динамічний аналіз)
- Підготовка есе: «Відмінності аналізу ліквідності банків та нефінансових підприємств»
- Розв'язання типових задач на розрахунок коефіцієнтів ліквідності (5 задач)

Очікуваний результат: студент вміє класифікувати активи й пасиви за ліквідністю, розраховувати та інтерпретувати показники ліквідності та платоспроможності.

Тема 2.3 — Лекційний матеріал

Аналіз фінансової стійкості

Лекція 7 (2 год.): Фінансова стійкість підприємства: поняття, значення, чинники. Абсолютні показники фінансової стійкості: власні оборотні кошти (ВОК), власні та довгострокові джерела (ВДД), загальна сума основних джерел (ЗД). Тип фінансової стійкості: абсолютна, нормальна, нестійкий стан, кризовий стан.

Відносні показники фінансової стійкості: коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами, коефіцієнт маневреності, коефіцієнт фінансової стійкості, коефіцієнт концентрації позикового капіталу. Факторний аналіз фінансової стійкості.

Ключові формули

- **ВОК** = Власний капітал – Необоротні активи
- **Коеф. маневреності** = $\text{ВОК} / \text{Власний капітал} \geq 0,5$
- **Коеф. забезп. ВОК** = $\text{ВОК} / \text{Оборотні активи} \geq 0,1$
- **Коеф. фін. стійкості** = $(\text{ВК} + \text{ДЗ}) / \text{Активи} \geq 0,6$

Особливості аналізу фінансової стійкості страхових компаній за вимогами НФС (Нацкомфінпослуг). Порівняння нормативних значень показників для різних галузей фінансового сектору.

Тема 2.3 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Розрахунок абсолютних показників фінансової стійкості (ВОК, ВДД, ЗД) та визначення типу фінансової стійкості умовного підприємства. Аналіз динаміки за 2 роки.

Задача 2. Розрахунок відносних коефіцієнтів фінансової стійкості та їх порівняння з нормативними значеннями. Формулювання аналітичних висновків.

Задача 3. Кейс: автоматизований розрахунок показників фінансової стійкості в Excel для підприємства фінансового сектору — побудова аналітичної панелі.

Самостійна робота (8 год.)

- Опрацювання підручника: Рекова Н. Ю. та ін. «Економічний аналіз» (ДДМА, 2021) — розділ «Аналіз фінансової стійкості»
- Виконання розрахункового завдання: оцінка фінансової стійкості реального підприємства (за звітністю smida.gov.ua)
- Підготовка порівняльної аналітичної записки: «Фінансова стійкість страхових компаній в Україні» (за даними нфп.gov.ua)
- Розв'язання комплексного завдання з визначення типу і показників фінансової стійкості (5 задач)

Очікуваний результат: студент вміє розраховувати абсолютні та відносні показники фінансової стійкості, визначати тип стійкості та формулювати аналітичні висновки.

Тема 2.4 — Лекційний матеріал

Аналіз ділової активності та рентабельності

Лекція 8 (2 год.): Ділова активність підприємства: поняття, значення. Коефіцієнти оборотності: активів, оборотних активів, запасів, дебіторської та кредиторської заборгованості. Тривалість операційного та фінансового циклів. Аналіз ефективності використання капіталу підприємства.

Рентабельність: рентабельність продукції, продажів (ROS), активів (ROA), власного капіталу (ROE). Формула Дюпон для факторного аналізу рентабельності активів. Порівняльний аналіз рентабельності з галузевими нормативами.

Ключові формули

- **Коеф. оборотності активів** = Чистий дохід / Середні активи
- **Тривалість обороту** = 365 / Коеф. оборотності
- **ROS** = Чистий прибуток / Чистий дохід × 100%
- **ROA** = Чистий прибуток / Активи × 100%
- **ROE** = Чистий прибуток / Власний капітал × 100%
- **Формула Дюпон:** $ROA = ROS \times \text{Коеф. оборотності активів}$

Тема 2.4 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Розрахунок коефіцієнтів ділової активності підприємства фінансового сектору: оборотності активів, дебіторської та кредиторської заборгованості. Визначення тривалості операційного циклу.

Задача 2. Розрахунок показників рентабельності (ROS, ROA, ROE) та факторний аналіз за моделлю Дюпон. Порівняння з галузевими значеннями та висновки.

Задача 3. Побудова аналітичної панелі ділової активності та рентабельності в Excel з діаграмами динаміки показників.

Самостійна робота (8 год.)

- Опрацювання навч. посіб.: Дропа Я. Б. «Фінансовий аналіз» (ЛНУ ім. Івана Франка, 2023) — розділи «Ділова активність», «Рентабельність»
- Аналіз рентабельності реального підприємства за відкритою фінансовою звітністю (2 роки)
- Підготовка аналітичної записки: «Рентабельність підприємств фінансового сектору України» (за даними НБУ та НКЦПФР)
- Розв'язання комплексного завдання з розрахунку всіх показників ділової активності та рентабельності (5 задач)

Очікуваний результат: студент вміє розраховувати та аналізувати показники ділової активності та рентабельності, проводити факторний аналіз за моделлю Дюпон.

Аналіз виробничо-господарської діяльності

Тема 3.1

Аналіз обсягу виробництва та реалізації продукції (послуг): динаміка, структура, ритмічність; особливості для підприємств фінансового сектору.

Тема 3.2

Аналіз використання ресурсів підприємства: основних засобів, оборотних коштів і трудових ресурсів; показники ефективності та продуктивності.

Тема 3.3

Аналіз витрат і собівартості: класифікація витрат, факторний аналіз собівартості, точка беззбитковості та маржинальний аналіз.

Тема 3.1 — Лекційний матеріал

Аналіз обсягу виробництва та реалізації

Лекція 9 (2 год.): Завдання та показники аналізу виробництва та реалізації. Аналіз динаміки обсягу виробництва і реалізації: абсолютне та відносне відхилення, темп зростання і приросту. Аналіз виконання плану. Аналіз асортименту та структури продукції (послуг). Аналіз ритмічності виробництва: коефіцієнт ритмічності, варіації, аритмічності.

Особливості для фінансового сектору: аналіз обсягів банківських послуг (кредитний портфель, депозити), страхових премій і виплат, транзакцій у платіжних системах.

Ключові питання лекції

- Система показників обсягу виробництва та реалізації
- Горизонтальний аналіз динаміки виробництва
- Аналіз виконання плану за обсягом та асортиментом
- Аналіз ритмічності та рівномірності виробництва
- Вплив структурних зрушень на загальний обсяг
- Автоматизований аналіз у BI-системах

Тема 3.1 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Аналіз динаміки та виконання плану обсягу реалізації підприємства фінансового сектору (банк або страхова компанія): абсолютні відхилення, темп зростання, індекси.

Задача 2. Аналіз асортиментної структури послуг та розрахунок коефіцієнта ритмічності. Виявлення чинників відхилень від планових показників.

Задача 3. Побудова аналітичних діаграм динаміки обсягу реалізації в Excel/Power BI.

Самостійна робота (8 год.)

- Опрацювання навч. посіб.: Єршова Н. Ю. «Економічний аналіз» (НТУ «ХПІ», 2023) — розділ «Аналіз виробничої діяльності»
- Аналіз динаміки банківських послуг в Україні за даними НБУ (bank.gov.ua) за останні 2 роки
- Підготовка аналітичної записки: «Структура страхового ринку України: динаміка та тенденції» (за даними нфп.gov.ua)
- Розв'язання задач на аналіз ритмічності та структури (4 задачі)

Очікуваний результат: студент вміє аналізувати динаміку, асортимент та ритмічність виробництва й реалізації, застосовувати BI-інструменти для візуалізації.

Тема 3.2 — Лекційний матеріал

Аналіз використання ресурсів підприємства

Лекція 10–11 (4 год.): Основні засоби: аналіз наявності, складу та структури, руху (надходження, вибуття), технічного стану (зносу), ефективності використання (фондовіддача, фондомісткість, фондоозброєність). Факторний аналіз фондовіддачі. **Оборотні кошти:** аналіз структури, нормування, оборотності (коефіцієнт оборотності, тривалість одного обороту). Вплив прискорення оборотності на вивільнення коштів.

Трудові ресурси та продуктивність

Трудові ресурси: аналіз чисельності персоналу, руху кадрів (коефіцієнт обороту, плинності), використання робочого часу. Продуктивність праці: середньорічна, денна, годинна; факторний аналіз. Аналіз фонду оплати праці.

ІТ-аспект

Автоматизований аналіз ефективності використання ресурсів в ERP-системах. HR-аналітика засобами інформаційних систем управління персоналом.

Тема 3.2 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Розрахунок показників використання основних засобів: фондівддача, фондомісткість, коефіцієнти зносу та придатності. Факторний аналіз фондівддачі.

Задача 2. Визначення показників оборотності оборотних коштів та розрахунок вивільнення (залучення) коштів унаслідок зміни оборотності.

Задача 3. Аналіз продуктивності праці та фонду оплати праці: розрахунок показників, виявлення резервів підвищення ефективності.

Самостійна робота (8 год.)

- Опрацювання навч. посіб.: Рекова Н. Ю. та ін. «Економічний аналіз» (ДДМА, 2021) — розділи «Основні засоби», «Трудові ресурси»
- Виконання розрахункового завдання: аналіз ефективності використання ресурсів умовного підприємства за 2 роки (динаміка показників)
- Пошук даних про середню продуктивність праці у фінансовому секторі України (ukrstat.gov.ua)
- Підготовка таблиці «Показники ефективності використання ресурсів: формули та нормативи»

Очікуваний результат: студент вміє розраховувати та інтерпретувати показники ефективності використання основних засобів, оборотних коштів і трудових ресурсів.

Тема 3.3 — Лекційний матеріал

Аналіз витрат і собівартості

Лекція 12 (2 год.): Аналіз витрат за економічними елементами та статтями калькуляції. Структурний аналіз собівартості. Факторний аналіз витрат: вплив зміни обсягу виробництва, структури та питомих витрат. Аналіз прямих і непрямих, постійних і змінних витрат. Аналіз матеріалоємності, трудомісткості та фондоємності продукції.

Маржинальний аналіз: маржинальний дохід, точка беззбитковості, запас фінансової міцності. Застосування CVP-аналізу (витрати-обсяг-прибуток) для прийняття управлінських рішень.

Ключові формули

- **Матеріалоємність** = Матеріальні витрати / Обсяг продукції
- **Маржинальний дохід** = Виручка – Змінні витрати
- **Точка беззбитковості (шт.)** = Постійні витрати / (Ціна – Змінні витрати на од.)
- **Запас фін. міцності** = (Виручка – ТБ) / Виручка × 100%

Автоматизований аналіз витрат засобами управлінського обліку в інформаційних системах (SAP CO, 1C: Управління підприємством).

Тема 3.3 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Структурний аналіз собівартості за статтями витрат та її динаміка. Визначення витратомісткості та питомих витрат.

Задача 2. Факторний аналіз зміни витрат: вплив обсягу, структури та рівня витрат на зміну загальної суми витрат.

Задача 3. CVP-аналіз: розрахунок точки беззбитковості та запасу фінансової міцності для підприємства фінансового сектору. Побудова графіка беззбитковості в Excel.

Самостійна робота (8 год.)

- Опрацювання навч. посіб.: Єршова Н. Ю. «Економічний аналіз» (НТУ «ХПІ», 2023) — розділ «Аналіз витрат»
- Виконання аналітичного завдання: порівняння структури витрат двох підприємств фінансового сектору
- Підготовка есе: «Автоматизований контроль витрат в інформаційних системах управління»
- Розв'язання задач на CVP-аналіз (5 задач)

Очікуваний результат: студент вміє аналізувати структуру витрат, проводити факторний аналіз собівартості, розраховувати точку беззбитковості та запас фінансової міцності.

Аналіз фінансових результатів та ефективності

Тема 4.1

Аналіз доходів, витрат і фінансових результатів підприємства: структура та динаміка доходів, факторний аналіз прибутку.

Тема 4.2

Аналіз ефективності інвестиційної діяльності: оцінка інвестиційних проектів, показники NPV, IRR, PP, PI; аналіз інвестиційного портфеля.

Тема 4.3

Комплексна оцінка фінансово-господарської діяльності: рейтинговий аналіз, діагностика загрози банкрутства, моделі Альтмана та Таффлера.

Тема 4.1 — Лекційний матеріал

Аналіз доходів, витрат і фінансових результатів

Лекція 13–14 (4 год.): Структура і склад доходів підприємства за формою 2. Горизонтальний і вертикальний аналіз звіту про фінансові результати. Аналіз валового прибутку: чинники зміни (обсяг, ціна, собівартість). Аналіз операційного та чистого прибутку. Факторний аналіз прибутку від реалізації методом ланцюгових підстановок.

Особливості фінансового сектору: аналіз процентних і комісійних доходів банку, аналіз страхових премій і страхових виплат, аналіз фінансових інструментів та інвестиційного доходу.

Показники фінансових результатів

- **Валовий прибуток** = Чистий дохід – Собівартість реалізованої продукції
- **Операційний прибуток** = Валовий прибуток – Операційні витрати
- **Прибуток до оподаткування** = Операційний прибуток ± Інші доходи/витрати
- **Чистий прибуток** = Прибуток до оподаткування – Податок на прибуток (18%)

Аналіз рентабельності: ROS, ROA, ROE. Факторний аналіз ROE за трифакторною моделлю Дюпон. Порівняльний аналіз з підприємствами галузі.

Тема 4.1 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Горизонтальний і вертикальний аналіз звіту про фінансові результати підприємства фінансового сектору. Визначення структурних зрушень у доходах і витратах.

Задача 2. Факторний аналіз прибутку від реалізації: вплив змін обсягу, ціни та собівартості. Розрахунок резервів зростання прибутку.

Задача 3. Трифакторний аналіз ROE за моделлю Дюпон: розкладання на рентабельність продажів, оборотність активів та мультиплікатор капіталу.

Самостійна робота (8 год.)

- Опрацювання навч. посіб.: Дропа Я. Б. «Фінансовий аналіз» (ЛНУ ім. Івана Франка, 2023) — розділ «Аналіз фінансових результатів»
- Аналіз фінансових результатів реального підприємства фінансового сектору за відкритою звітністю (2 роки)
- Підготовка аналітичної записки: «Прибутковість банківського сектору України» (за даними НБУ bank.gov.ua)
- Розв'язання комплексного завдання з факторного аналізу прибутку (5 задач)

Очікуваний результат: студент вміє проводити горизонтальний і вертикальний аналіз фінансових результатів, здійснювати факторний аналіз прибутку та рентабельності.

Тема 4.2 — Лекційний матеріал

Аналіз ефективності інвестиційної діяльності

Лекція 15 (2 год.): Аналіз інвестицій: поняття, класифікація (реальні/фінансові, прямі/портфельні). Аналіз інвестиційних проектів: статичні методи (простий термін окупності — PP) та динамічні методи (NPV, IRR, PI, DPP). Критерії прийняття інвестиційних рішень. Аналіз альтернативних проектів за системою показників.

Аналіз фінансових інвестицій: оцінка акцій та облігацій, аналіз інвестиційного портфеля, показники доходності та ризику портфеля. Значення для фінансового сектору.

Ключові формули

- **PP** = Інвестиції / Річний грошовий потік
- **NPV** = $\sum (CF_t / (1+r)^t) - I_0$
- **PI** = NPV / $I_0 + 1$
- **Доходність акції** = (Дивіденди + Приріст ціни) / Ціна купівлі × 100%

ІТ-інструменти для інвестиційного аналізу: фінансові моделі в Excel, спеціалізоване ПЗ (Project Expert, автоматизовані системи оцінки інвестицій).

Тема 4.2 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Розрахунок простого та дисконтованого терміну окупності інвестиційного проекту. Порівняння результатів статичного та динамічного методів.

Задача 2. Розрахунок NPV та PI для двох альтернативних проектів при заданій ставці дисконтування. Вибір оптимального проекту та обґрунтування рішення.

Задача 3. Оцінка дохідності фінансових інструментів: розрахунок поточної та загальної дохідності акцій і облігацій підприємств фінансового сектору.

Самостійна робота (8 год.)

- Опрацювання навч. посіб.: Єршова Н. Ю. «Економічний аналіз» (НТУ «ХПІ», 2023) — розділ «Інвестиційний аналіз»
- Підготовка реферату: «Методи оцінки ефективності інвестиційних проектів в умовах цифрової економіки»
- Аналіз інвестиційного клімату в Україні за даними Міністерства економіки (me.gov.ua)
- Розв'язання задач на розрахунок NPV, PP, PI (5 задач)

Очікуваний результат: студент вміє оцінювати ефективність інвестиційних проектів, розраховувати NPV, термін окупності та індекс прибутковості, обґрунтовувати інвестиційні рішення.

Тема 4.3 — Лекційний матеріал

Комплексна оцінка фінансово-господарської діяльності

Лекція 16 (2 год.): Методи комплексної оцінки: рейтинговий аналіз підприємств, метод відстаней, метод суми балів, метод коефіцієнтів. Діагностика кризового стану: поняття, ознаки, стадії розвитку кризи. Моделі прогнозування банкрутства: модель Альтмана (5-факторна), модель Таффлера, модель Ліса, модель Спрінгейта.

Антикризовий аналіз: аналіз показників фінансової стійкості та платоспроможності як індикаторів кризи. Оперативний і стратегічний антикризовий моніторинг засобами ІС.

Модель Альтмана (Z-рахунок)

- $Z = 1,2 \times X1 + 1,4 \times X2 + 3,3 \times X3 + 0,6 \times X4 + 1,0 \times X5$
- $X1$ = Власний оборотний капітал / Активи
- $X2$ = Нерозподілений прибуток / Активи
- $X3$ = EBIT / Активи
- $X4$ = Ринкова вартість власного капіталу / Зобов'язання
- $X5$ = Виручка / Активи

Критерії: $Z < 1,81$ — висока ймовірність банкрутства; $1,81 < Z < 2,99$ — невизначена зона; $Z > 2,99$ — низька ймовірність банкрутства.

Тема 4.3 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Рейтинговий аналіз підприємств фінансового сектору методом суми балів: розрахунок інтегрального показника, ранжування та висновки.

Завдання 2. Діагностика ймовірності банкрутства за моделлю Альтмана (5-факторна модель) для умовного підприємства. Порівняння з моделлю Таффлера.

Завдання 3. Кейс: автоматизована комплексна оцінка фінансового стану підприємства в Excel — побудова аналітичного дашборду з усіма групами показників.

Самостійна робота (8 год.)

- Опрацювання навч. посіб.: Дропа Я. Б. «Фінансовий аналіз» (ЛНУ ім. Івана Франка, 2023) — розділ «Діагностика банкрутства»
- Підготовка аналітичної записки: «Фінансова стійкість підприємств фінансового сектору в умовах воєнного стану»
- Ознайомлення з Кодексом України з процедур банкрутства (zakon.rada.gov.ua)
- Розробка комплексного аналітичного звіту на основі обраного підприємства фінансового сектору

Очікуваний результат: студент вміє проводити рейтинговий аналіз, діагностувати ймовірність банкрутства за кількісними моделями, будувати аналітичний дашборд.

Стратегічний і прогностичний аналіз в ІТ-середовищі

Тема 5.1

Стратегічний аналіз підприємства: SWOT-аналіз, PEST-аналіз, модель 5 сил Портера; оцінка конкурентоспроможності підприємств фінансового сектору.

Тема 5.2

Прогнозування та моделювання в економічному аналізі: методи прогнозування, трендові моделі, кореляційно-регресійний аналіз, сценарне моделювання.

Тема 5.3

Аналітика даних (Data Analytics) у фінансовому секторі: Big Data, Business Intelligence, машинне навчання в фінансовому аналізі, FinTech-аналітика.

Тема 5.4

Автоматизація економічного аналізу в управлінських інформаційних системах: ERP, BI-платформи, API-інтеграції, хмарні аналітичні сервіси.

Тема 5.1 — Лекційний матеріал

Стратегічний аналіз підприємства

Лекція 17–18 (4 год.): Стратегічний аналіз: поняття, мета, рівні. SWOT-аналіз: виявлення сильних та слабких сторін, можливостей і загроз; стратегічна матриця. PEST-аналіз: політичні, економічні, соціальні та технологічні чинники впливу на фінансовий сектор. Модель 5 сил Портера: аналіз конкурентного середовища.

Методи оцінки конкурентоспроможності: метод інтегральної оцінки, матриця BCG (для банківських продуктів), матриця GE/McKinsey. Конкурентні стратегії Портера для підприємств фінансового сектору.

Шляхи підвищення конкурентоспроможності

- Цифровізація фінансових послуг та розвиток FinTech
- Впровадження систем CRM та аналітики клієнтів
- Розвиток продуктової лінійки та диджитал-каналів
- Управління ризиками на основі Big Data аналітики
- Впровадження ISO та міжнародних стандартів якості
- Стратегічне партнерство та Open Banking
- Підвищення кваліфікації IT- та фінансового персоналу

Тема 5.1 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. SWOT-аналіз підприємства фінансового сектору (банк, страхова компанія або FinTech): виявлення сильних і слабких сторін, можливостей і загроз. Формулювання стратегічних висновків.

Завдання 2. PEST-аналіз зовнішнього середовища обраного підприємства фінансового сектору. Визначення ключових чинників впливу та їх оцінка.

Завдання 3. Оцінка конкурентоспроможності методом інтегральної оцінки: розрахунок зваженого індексу за обраними критеріями.

Самостійна робота (8 год.)

- Опрацювання навч. посіб.: Рекова Н. Ю. та ін. «Економічний аналіз» (ДДМА, 2021) — розділ «Стратегічний аналіз»
- Підготовка аналітичної записки: «Конкурентоспроможність українських FinTech-компаній на міжнародних ринках»
- Проведення SWOT-аналізу реального підприємства фінансового сектору (за відкритими даними)
- Опрацювання статті з фахового видання «Економіка та суспільство» (economyandsociety.in.ua) за 2023–2024 р. про стратегічний аналіз у фінансовому секторі

Очікуваний результат: студент вміє проводити SWOT- та PEST-аналіз, оцінювати конкурентоспроможність підприємства фінансового сектору та розробляти стратегічні рекомендації.

Тема 5.2 — Лекційний матеріал

Прогнозування та моделювання в економічному аналізі

Лекція 19 (2 год.): Прогнозування як функція управління: методи якісного прогнозування (сценарний аналіз, метод Делфі) та кількісного прогнозування. Трендові моделі: лінійний, поліноміальний, логарифмічний тренд. Метод ковзної середньої та згладжування. Кореляційно-регресійний аналіз: парна та множинна регресія, коефіцієнт кореляції, рівняння регресії, оцінка якості моделі (R^2).

Сценарне моделювання

Сценарний аналіз: базовий, оптимістичний та песимістичний сценарії. Аналіз чутливості та сценарний аналіз у фінансовому плануванні. Моделювання методом Монте-Карло для оцінки ризиків фінансових рішень.

ІТ-інструменти

Побудова трендових моделей і кореляційно-регресійного аналізу в Excel (функції ПРОГНОЗ, КОРЕЛ, функції регресії). Аналіз даних засобами Python (pandas, statsmodels) та R для фінансового прогнозування.

Тема 5.2 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Побудова трендової моделі динаміки фінансового показника підприємства (чистий прибуток, виручка) засобами Excel: вибір оптимального типу тренду за R^2 .

Задача 2. Кореляційно-регресійний аналіз: визначення залежності між обраними фінансовими показниками, розрахунок рівняння регресії та коефіцієнта кореляції.

Задача 3. Сценарне моделювання: побудова трьох сценаріїв розвитку підприємства фінансового сектору (базовий, оптимістичний, песимістичний) в Excel.

Самостійна робота (8 год.)

- Опрацювання навч. посіб.: Єршова Н. Ю. «Економічний аналіз» (НТУ «ХПІ», 2023) — розділ «Прогнозування та моделювання»
- Підготовка реферату: «Методи фінансового прогнозування в умовах невизначеності: сучасні підходи» (3–4 сторінки)
- Практична робота з Python/R: побудова регресійної моделі фінансових даних (завдання на вибір)
- Розв'язання задач на побудову трендових моделей (4 задачі)

Очікуваний результат: студент вміє будувати трендові та регресійні моделі, проводити сценарний аналіз, застосовувати Excel та мови програмування для фінансового прогнозування.

Тема 5.3 — Лекційний матеріал

Аналітика даних у фінансовому секторі

Лекція 20 (2 год.): Business Intelligence (BI) та Data Analytics у фінансовому секторі: поняття, архітектура, інструменти. Big Data у фінансах: обсяги, різноманітність, швидкість обробки фінансових даних. Застосування машинного навчання в фінансовому аналізі: скорингові моделі, аналіз шахрайства, прогнозування відтоку клієнтів.

FinTech-аналітика: регуляторна аналітика (RegTech), аналіз кредитних ризиків, автоматизований моніторинг фінансових ринків, роботизована обробка фінансових звітів (RPA).

Ключові BI-інструменти для фінансового аналізу

- **Power BI / Tableau** — інтерактивні дашборди та звіти
- **Python (pandas, sklearn)** — аналіз та ML-моделі
- **SQL / NoSQL** — обробка фінансових баз даних
- **1C / BAS / SAP** — ERP та фінансовий облік
- **Bloomberg / Reuters** — фінансові дані ринків
- **API НБУ / Держстату** — автоматичне отримання даних

Тема 5.3 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Побудова інтерактивного фінансового дашборду в Power BI або Tableau на основі даних фінансової звітності підприємства: візуалізація ключових аналітичних показників.

Завдання 2. Практична робота з API НБУ (bank.gov.ua/api): автоматичне завантаження фінансових даних та їх обробка в Python або Excel.

Завдання 3. Кейс: аналіз застосування Big Data аналітики у провідних українських банках (ПриватБанк, Ощадбанк, monobank). Виявлення переваг та обмежень.

Самостійна робота (8 год.)

- Опрацювання навчального матеріалу та наукових статей у журналі «Економіка та суспільство» (economyandsociety.in.ua) за 2023–2025 р. щодо Big Data у фінансах
- Підготовка аналітичного огляду: «ВІ-інструменти у фінансовому секторі України: сучасний стан та перспективи»
- Ознайомлення з відкритим API НБУ та Держстату; підготовка прикладу автоматизованого завантаження даних
- Підготовка презентації: «Роль Data Analytics в управлінській інформаційній системі фінансової установи» (8–10 слайдів)

Очікуваний результат: студент вміє будувати аналітичні дашборди в ВІ-системах, працювати з відкритими API фінансових даних, розуміти застосування Big Data та ML у фінансовому аналізі.

Тема 5.4 — Лекційний матеріал

Автоматизація економічного аналізу в управлінських ІС

Лекція 21 (2 год.): Управлінські інформаційні системи (УІС): поняття, класифікація, архітектура. Автоматизація аналітичних функцій в ERP-системах (SAP, Oracle, BAS): модулі фінансового контролінгу, управлінського обліку та аналітичної звітності. Інтеграція аналітичних підсистем з бухгалтерськими та операційними системами.

Хмарні аналітичні сервіси: SaaS-рішення для фінансового аналізу, переваги та обмеження хмарних платформ (Microsoft Azure, Google Cloud, AWS). API-інтеграції для автоматичного отримання фінансових даних.

Автоматизований аналітичний процес

- Збір даних: автоматичне завантаження з облікових систем
- Обробка: ETL-процеси (Extract, Transform, Load)
- Аналіз: вбудовані аналітичні функції ERP/BI
- Звітність: автогенерація управлінських звітів
- Моніторинг: KPI-дашборди в реальному часі
- Аудит і контроль: автоматизований контроль відхилень

Нормативна база: Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг», вимоги НБУ до інформаційних систем банків.

Тема 5.4 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Розробка комплексної аналітичної моделі для підприємства фінансового сектору в Excel: інтеграція всіх аналітичних блоків (баланс, звіт, показники) в єдиний автоматизований звіт.

Завдання 2. Розробка KPI-дашборду для фінансового директора: визначення ключових показників, їх візуалізація та система сигналізації відхилень.

Завдання 3. Підсумкова дискусія: «Роль управлінських інформаційних систем у підвищенні якості економічного аналізу в сучасних умовах».

Самостійна робота (9 год.)

- Опрацювання навч. посіб.: Єршова Н. Ю. «Економічний аналіз» (НТУ «ХПІ», 2023) — розділ «Аналіз в умовах автоматизованих систем»
- Підготовка комплексного аналітичного звіту: оцінка фінансово-господарської діяльності обраного підприємства фінансового сектору за повною системою показників усіх модулів
- Підготовка презентації: «Автоматизація економічного аналізу в управлінських ІС» (10–12 слайдів)
- Систематизація матеріалу всього курсу для підготовки до іспиту

Очікуваний результат: студент вміє проектувати автоматизовані аналітичні системи, будувати KPI-дашборди, розробляти комплексний аналітичний звіт підприємства фінансового сектору.

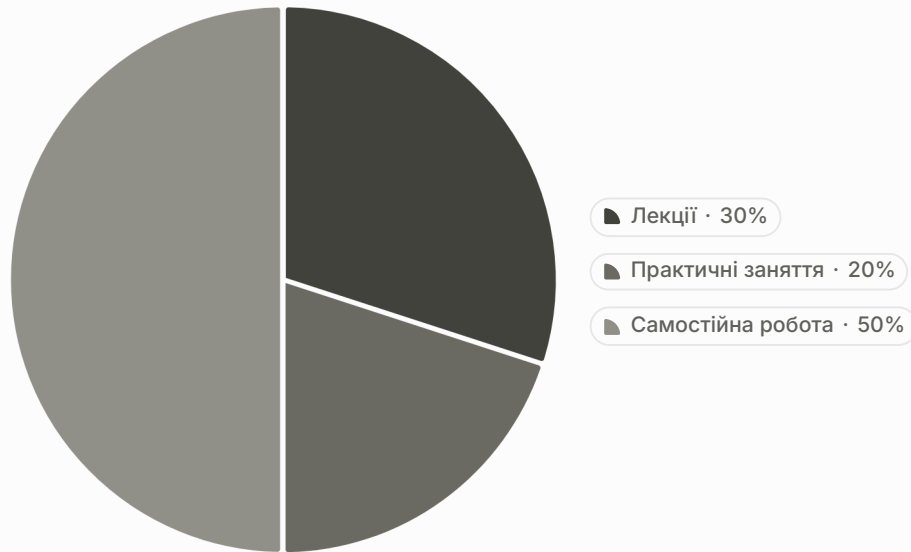
Розподіл навчального часу – 150 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	СРС (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 – Економічний аналіз як дисципліна	2	2	7
	Тема 1.2 – Методологія аналізу	2	2	7
	Тема 1.3 – Інформаційне забезпечення	2	2	7
Модуль 2	Тема 2.1 – Аналіз майна та джерел	4	2	8
	Тема 2.2 – Аналіз ліквідності	2	2	8
	Тема 2.3 – Аналіз фінансової стійкості	2	2	8
	Тема 2.4 – Ділова активність і рентабельність	2	2	8
Модуль 3	Тема 3.1 – Аналіз обсягу виробництва	2	2	8
	Тема 3.2 – Аналіз використання ресурсів	4	2	8
	Тема 3.3 – Аналіз витрат і собівартості	2	2	8
Модуль 4	Тема 4.1 – Аналіз фінансових результатів	4	2	8
	Тема 4.2 – Аналіз інвестиційної діяльності	2	2	8
	Тема 4.3 – Комплексна оцінка діяльності	2	2	8
Модуль 5	Тема 5.1 – Стратегічний аналіз	4	2	8
	Тема 5.2 – Прогнозування та моделювання	2	2	8
	Тема 5.3 – Data Analytics у фінансах	2	2	8
	Тема 5.4 – Автоматизація аналізу в УІС	2	2	9
Разом		45	30	75

Загальний обсяг: **150 годин = 5 кредитів ЄКТС**. Підсумковий контроль – іспит. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Структура навчального часу

Коментар до розподілу

Загальний обсяг — **150 годин (5 кредитів ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією, практикою та самостійним дослідженням.

Лекції — 45 год. (30%)

Системне подання ключового теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із фінансово-аналітичної практики та IT-середовища.

Практичні — 30 год. (20%)

Відпрацювання аналітичних навичок, розв'язання задач, аналіз кейсів, побудова дашбордів, робота з BI-системами та захист аналітичних проектів.

Самостійна робота — 75 год. (50%)

Поглиблене вивчення, підготовка аналітичних завдань, робота з джерелами та інформаційними системами. Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни**.

Самостійна робота студентів — Детальний опис

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з економічного аналізу (Єршова, Дропа, Рекова та ін.), нормативно-правовими актами (НП(С)БО, МСФЗ), науковими статтями у фахових виданнях. Студент конспектує ключові положення, виділяє головні поняття та порівнює методологічні підходи різних авторів.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів: НБУ (bank.gov.ua), Держстату (ukrstat.gov.ua), НКЦПФР (nssmc.gov.ua), Міністерства фінансів (mof.gov.ua), smida.gov.ua, edr.gov.ua. Аналіз фінансової звітності, пошук актуальних статистичних даних, робота з API відкритих реєстрів.

Індивідуальні завдання

Виконання розрахункових завдань (ліквідність, фінансова стійкість, рентабельність, NPV); аналітичних завдань (порівняльний аналіз підприємств фінансового сектору, факторний аналіз); творчих завдань — есе, аналітичні записки, міні-дослідження з питань цифровізації фінансового аналізу.

Підготовка до занять та іспиту

Підготовка до практичних занять (опрацювання умов задач, повторення аналітичних формул); підготовка до тестувань (ключові терміни, методи аналізу); систематизація знань усього курсу для підготовки до підсумкового іспиту.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: розрахункові та аналітичні вправи за темами змістовного модуля. Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру. Проводиться після кожної теми у формі тестування (10–15 питань) або усного опитування.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне аналітичне завдання або реферат, які охоплюють теми змістовних модулів (теоретичні питання, розрахункові задачі, аналіз показників фінансово-господарської діяльності). Оцінюються повнота відповіді, правильність розрахунків та обґрунтованість висновків. Проводиться після завершення кожного змістовного модуля.

3

Підсумковий контроль — Іспит

Іспит відповідно до навчального плану. Форма проведення — письмовий іспит (теоретичні питання та розрахункові задачі). Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали: **100-бальна система** з переведенням у національну шкалу та ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).

Методи викладання

Викладання дисципліни «Економічний аналіз» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних аналітичних і цифрових навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування в управлінських інформаційних системах.

Лекції

Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із фінансово-аналітичної практики; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.

Кейс-стаді

Аналіз реальних фінансових ситуацій підприємств банківського, страхового та FinTech-секторів; студенти виявляють проблему, пропонують рішення та обґрунтовують аналітичні висновки.

Розрахункові задачі

Аналітичні вправи за темами (ліквідність, рентабельність, факторний аналіз, оцінка інвестицій); відпрацювання алгоритмів розв'язання із застосуванням Excel та BI-систем.

Дискусії

Обговорення актуальних питань цифровізації фінансового аналізу, застосування Big Data та машинного навчання у фінансовому секторі; розвиток критичного мислення та аргументації.

ІТ-практикум

Практична робота з Excel, Power BI, Python/R, API НБУ та Держстату; побудова аналітичних дашбордів та автоматизованих аналітичних моделей для підприємств фінансового сектору.

Самостійне дослідження

Підготовка аналітичних записок, рефератів і презентацій за обраною темою; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації фінансово-аналітичної інформації.

Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія» (ОП «Фінанси, банківська справа та страхування в управлінських інформаційних системах і технологіях»).

Рекомендована література та ресурси

Підручники та навчальні посібники (2022–2025 рр.)

1

Дропа Я. Б.
Фінансовий аналіз : навч. посіб. — Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2023. — 312 с.

2

Єршова Н. Ю.
Економічний аналіз : навч. посіб. — Харків : НТУ «ХПІ», 2023. — 276 с.

3

Рекова Н. Ю., Дейнека О. В., Клепікова О. А. та ін.
Економічний аналіз : навч. посіб. — Краматорськ : ДДМА, 2022. — 258 с.

4

Стойко О. Я., Дема Д. І.
Фінанси : підручник. — Житомир : Університет «Полісся», 2024. — 317 с.

5

Непран А. В., Шевченко І. Ю. (ред.)
Економіка підприємства : підручник. У 3 т. Т. 1. — Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024.

6

Кудінова А. В., Кулага І. В., Лопух К. В.
Основи економічних знань : навч. посіб. — Київ : ВЦ «Академія», 2023. — 208 с.

7

Якименко І. Л., Петрашко Л. П.
Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти. — Київ : НУХТ, 2022. — 337 с.

8

Єршова О. О., Гончаренко І. М.
Сучасні моделі управління розвитком бізнесу. Журнал стратегічних економічних досліджень. — 2022. — № 2(7). — С. 75.

9

Шубала О. М., Рудь Н. Т., Дзямулич М. І.
Економіка та управління персоналом. — Луцьк : Надстир'я, 2024. — 344 с.

10

Ющичина Л. О.
Управління ресурсами та витратами: курс лекцій. — Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. — 103 с.

Нормативно-правова база

→ НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»
zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13

→ Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність»
zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14

→ Кодекс України з процедур банкрутства
zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19

→ Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг»
zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15

Офіційні ресурси та фахові видання

Національний банк України bank.gov.ua	Державна служба статистики ukrstat.gov.ua
НКЦПФР (фондовий ринок) nssmc.gov.ua	Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку (smida) smida.gov.ua
Міністерство фінансів України mof.gov.ua	Журнал «Економіка та суспільство» economyandsociety.in.ua
Журнал стратегічних економічних досліджень	